

Jaarrekening 2016

Stichting Orion

INHOUDSOPGAVE		Pagina
5.1	Jaarrekening 2016	
5.1.1	Balans per 31 december 2016	1
5.1.2	Resultatenrekening over 2016	2
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2016	3
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	4-6
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2016	7 -13
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	14
5.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2016	15
5.1.8	Toelichting op de resultatenrekening over 2016	16 -21
5.2	Overige gegevens	
5.2.1	Nevenvestigingen	22
5.2.2	Controleverklaring	22

5.1 JAARREKENING

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	8.302.452	8.702.192
Totaal vaste activa		8.302.452	8.702.192
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2	28.960	189.005
Debiteuren en overige vorderingen	3	151.252	189.118
Liquide middelen	4	2.779.822	2.315.627
Totaal vlottende activa		2.960.034	2.693.750
Totaal activa		<u>11.262.486</u>	<u>11.395.942</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Bestemmingsreserves	5	1.852.593	2.014.944
Bestemmingsfondsen		4.810	4.810
Algemene reserves		1.815	1.815
Totaal eigen vermogen		1.859.218	2.021.569
Voorzieningen	6	123.753	118.372
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	7	6.897.811	7.227.486
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	2	0	0
Overige kortlopende schulden	8	2.381.704	2.028.515
Totaal passiva		<u>11.262.486</u>	<u>11.395.942</u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2016

	Ref.	2016 €	2015 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	12.266.636	11.919.950
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	12	81.433	90.792
Overige bedrijfsopbrengsten	13	87.348	76.181
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>12.435.417</u>	<u>12.086.923</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	14	9.515.927	9.178.326
Afschrijvingen op materiële vaste activa	15	578.492	651.972
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	16	0	-63.590
Overige bedrijfskosten	16	2.185.793	2.247.947
Som der bedrijfslasten		<u>12.280.212</u>	<u>12.014.655</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		155.205	72.268
Financiële baten en lasten	17	-317.556	-322.172
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u><u>-162.351</u></u>	<u><u>-249.904</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		-162.351	-249.904
		<u><u>-162.351</u></u>	<u><u>-249.904</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT

Ref.	2016	2015
€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	155.205	72.268
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	578.492	651.972
- mutaties voorzieningen	5.381	-11.080
	583.873	640.892
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	37.866	-101.453
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	160.045	-19.998
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	353.189	-148.063
	551.100	-269.514
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.290.178	443.646
Ontvangen interest	3.629	13.134
Betaalde interest	-321.185	-335.306
	-317.556	-322.172
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	972.622	121.474
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen materiële vaste activa	-178.752	-536.186
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	3.400
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-178.752	-532.786
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	-329.675	-329.675
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-329.675	-329.675
Mutatie geldmiddelen	464.195	-740.987
Stand geldmiddelen per 1 januari	2.315.627	3.056.614
Stand geldmiddelen per 31 december	2.779.822	2.315.627
Mutatie geldmiddelen	464.195	-740.987

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Stichting Orion

Orion is een antroposofische woon en werkgemeenschap voor zowel volwassenen als kinderen. De kernactiviteit bestaat uit het bieden van woonzorg en dagbesteding op basis van zorgzwaartekostiging. De vestigingsplaats is gemeente Rotterdam. De Stichting beheert locaties in de gemeente Rotterdam en in de gemeente Zuidplas.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, dat is geëindigd op balansdatum 31 december.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar stichting Orion zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Orion.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2 %
- Machines en installaties : 5 %
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10 %, 20 % en 33 %

Groot onderhoud

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Stichting Orion heeft de toekomstige kasstromen van het totaal van haar zorgvastgoedlocaties benaderd op het niveau van de vanuit de zorgexploitatie kasstroomgenererende eenheden en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed. Hiervoor is gebruik gemaakt van taxaties van een onafhankelijk taxateur. Bij een grotendeels ongewijzigde zorgexploitatie leidt dat niet tot bijzondere waardeverminderingen van het vastgoed. Momenteel verkeert Orion in een fase van verkenning en onderzoek naar mogelijkheden voor vernieuwing van het vastgoed. Deze planvorming heeft nog niet tot besluitvorming geleid en is derhalve niet betrokken in de beoordeling van de waardering van het vastgoed per ultimo 2016.

Vorraden

Gezien de omvang en het doel van het aanhouden van voorraden zijn deze niet in de balans gewaardeerd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (zonder toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen en is gebaseerd op de geschatte verplichting op basis van het huidige personeelsbestand.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers, respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Orion heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Orion. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Orion betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. In 2017 dient het pensioenfonds een dekkingsgraad van ten minste 105% te hebben. Naar de stand van ultimo december 2016 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 95,3%. Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting Orion heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Orion heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

5.1.4.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	7.409.702	7.732.752
Machines en installaties	485.536	566.402
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	407.214	403.038
Totaal materiële vaste activa	<u>8.302.452</u>	<u>8.702.192</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	8.702.192	8.821.377
Bij: investeringen	178.752	536.187
Af: afschrijvingen	578.492	651.972
Af: desinvesteringen	0	3.400
Boekwaarde per 31 december	<u>8.302.452</u>	<u>8.702.192</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

2. Vorderingen en schulden uit hoofde van bekostiging

Vorderingen uit hoofde van bekostiging:	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
1. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	28.960	189.005
Totaal vorderingen uit hoofde van bekostiging	<u>28.960</u>	<u>189.005</u>

Schulden uit hoofde van bekostiging:	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
1. Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
Totaal schulden uit hoofde van bekostiging	<u>0</u>	<u>0</u>

Specificatie vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk financieringsoverschot

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€
Saldo per 1 januari	189.005	0	189.005
Financieringsverschil boekjaar			28.960
Correcties voorgaande jaren	54.426	28.960	54.426
Betalingen/ontvangsten	-243.431		-243.431
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-189.005</u>	<u>28.960</u>	<u>-160.045</u>
	<u>0</u>	<u>28.960</u>	<u>28.960</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c a

a= interne berekening
b= overeenstemming met zorgverzekeraars
c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	28.960	189.005
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	<u>28.960</u>	<u>189.005</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	11.728.001	11.464.980
Af: ontvangen voorschotten	11.699.041	11.275.975
Af: overige ontvangsten		
Totaal financieringsverschil	<u>28.960</u>	<u>189.005</u>

Toelichting:

Voor de toelichting van het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten wordt verwezen naar de toelichting bij 11. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Overige vorderingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	33.030	38.448
Vooruitbetaalde bedragen:	37.091	45.580
Nog te ontvangen bedragen:	81.131	105.090
Totaal overige vorderingen	<u>151.252</u>	<u>189.118</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € nihil. Ultimo 2015 was de voorziening eveneens € nihil.

4. Liquide middelen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bankrekeningen	420.428	407.199
Kassen	9.394	8.428
Deposito	2.350.000	1.900.000
Liquide middelen onderweg		
Totaal liquide middelen	<u>2.779.822</u>	<u>2.315.627</u>

Toelichting:

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. De deposito gelden zijn eveneens dagelijks opneembaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

5. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bestemmingsreserves	1.852.593	2.014.944
Bestemmingsfondsen	4.810	4.810
Algemene en overige reserves	1.815	1.815
Totaal eigen vermogen	<u>1.859.218</u>	<u>2.021.569</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2015</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2015</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	0			0
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten:	2.014.944	-162.351		1.852.593
Totaal bestemmingsreserves	<u>2.014.944</u>	<u>-162.351</u>	<u>0</u>	<u>1.852.593</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Reservering dagbesteding	2.095			2.095
Voorziening outplacement	2.715			2.715
Totaal bestemmingsfondsen	<u>4.810</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.810</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2016</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:	1.815			1.815
Totaal algemene en overige reserves	<u>1.815</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.815</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

6. Voorzieningen

	Saldo per 1-jan-2016	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2016
	€	€	€	€	€
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>					
Voorziening jubilea	68.372	9.616	4.235		73.753
Voorziening PBL	50.000				50.000
Totaal voorzieningen	<u>118.372</u>	<u>9.616</u>	<u>4.235</u>	<u>0</u>	<u>123.753</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2016
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	4.058
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	119.695
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	0

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening jubilea is gebaseerd op de geschatte verplichting op basis van het huidige personeelsbestand.

De PBL voorziening is alleen obv langlopende verplichtingen. De kortlopende verplichtingen zijn opgenomen als kortlopende schulden bij vakantiedagen.

7. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Schulden aan banken	6.897.811	7.227.486
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>6.897.811</u>	<u>7.227.486</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2016	2015
	€	€
Stand per 1 januari	7.557.161	7.886.836
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	329.675	329.675
Stand per 31 december	<u>7.227.486</u>	<u>7.557.161</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	329.675	329.675
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>6.897.811</u>	<u>7.227.486</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	329.675	329.675
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	6.897.811	7.227.486
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	5.579.111	6.238.461

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

8. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Crediteuren	349.011	182.411
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	329.675	329.675
Belastingen en sociale premies	393.578	388.042
Schulden terzake pensioenen	183.276	166.919
Nog te betalen salarissen	64.875	45.193
Vakantiegeld	330.522	295.836
Vakantiedagen en PBL uren	522.538	385.221
Overige schulden:		
Nog te betalen kosten:	149.728	175.682
Vooruitontvangen opbrengsten:	58.501	59.536
Totaal overige kortlopende schulden	<u>2.381.704</u>	<u>2.028.515</u>

Toelichting:

De post vakantiedagen en PBL uren neemt met € 137.317 toe. Dit betreft een wijziging in de berekeningssystematiek van de vakantie / PBL uren. Crediteuren zijn toegenomen door toename uitzendkrachten aan het eind van het jaar

Toelichting:

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ING bedraagt per 31 december 2016 € 226.890.

9. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling is in de normale bedrijfsuitoefening blootgesteld aan markt- en/of kredietrisico's. De instelling maakt geen gebruik van en handelt niet in financiële derivaten om zich tegen die risico's in te dekken. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van zorgfinanciering zijn geheel geconcentreerd bij Wlz-uitvoerende instanties..

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen leningen.

10. Niet in de balans opgenomen regelingen

Huurverplichtingen

Orion heeft een 9-tal huurovereenkomsten:

Gehuurd object	Verhuurder	looptijd huurovereenkomst	<u>2016</u>	<u>2015</u>
			€	€
1. Tochtenweg 32, Rotterdam	Woonbron	onbepaalde tijd	6.810	6.674
2. Zevenkampring 137, Rotterdam	Woonbron	onbepaalde tijd	7.660	7.634
3. Frida Kahlopad 82, Rotterdam	Woonbron	10 jaar v.a. 1-5-2007 met stilzw. verlenging van telkens 2 jaar	57.664	56.792
4. René Magrittestraat 22, Rotterdam	Woonbron	10 jaar v.a. 15-4-2007 met stilzw. verlenging van telkens 2 jaar	57.664	56.792
5. Jan Sluifierstraat 42, Rotterdam	Woonbron	5 jaar v.a. 1-9-2009 met stilzw. verlenging van telkens 2 jaar	81.107	79.739
6. 2 Woningen, Aar 137 en Aar 299, De Aarhof, Rotterdam	Wooncompas	Telkens voor 1 jaar	15.163	15.295
Houtwerkplaats, Wollefoffenweg 61a, Zevenhuizen	Vestia	20 jaar v.a. 10 september 2009	18.190	18.108
7. Grond Wollefoffenweg 77	Gemeente Rotterdam		382	380
8. Dorpstraat 190, kantoor	Knaap	2 jaar v.a. 1 april 2015	11.730	19.080
9. Dorpstraat 202	Bink Beheer en Withouse	5 jaar v.a. 1 augustus 2015	57.600	22.500
Totaal huurverplichtingen			<u>313.970</u>	<u>282.994</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

10. Niet in de balans opgenomen regelingen

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontrole door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontrole zijn vooralsnog onzeker. Orion heeft op basis van een risicoanalyse een zo nauwkeurig mogelijke inschatting gemaakt van de hieruit voortvloeiende risico's en verplichtingen. Daarbij is rekening gehouden met uitkomsten van interne en externe controles.

Orion verwacht uit hoofde van genoemde nacontroles geen noemenswaardige correcties op de gedeclareerde en verantwoorde opbrengsten uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning.

ORT-vergoeding over vakantiedagen

In de CAO Gehandicaptenzorg 2016 is vastgelegd dat vanaf 1/1/2016 voor medewerkers die stelselmatig onregelmatig werken, ook onregelmatigheidstoeslag uitbetaald moet worden gedurende de opname van vakantiedagen. In 2016 zijn deze vergoedingen nog niet uitbetaald. Onder de kortlopende schulden is hiervoor een stelpost van € 30.000 opgenomen.

Daarnaast is er binnen de zorg- en welzijnssector sprake van een latente plicht om aan medewerkers die stelselmatig onregelmatig werken, ook onregelmatigheidstoeslag uit te betalen gedurende de opname van vakantiedagen voor jaren voor 2016, Juridische uitspraken tot dusver bevestigen deze latente plicht ten dele. Er is nog onzekerheid in hoeverre deze plicht effectief zal zijn of worden voor Orion. Het bestaan van de eventuele verplichting en de periode van terugwerkende kracht is onzeker. Binnen de branche is de omvang van de eventuele verplichting indicatief op ongeveer 0,2% van de loonsom per boekjaar geraamd.

Gezien de ontwikkelingen rond dit "dossier" is Orion van mening dat er geen gerechtvaardigde verwachting is dat er over de achterliggende jaren nog een nabetaling van onregelmatigheidstoeslag over de opgenomen vakantiedagen zal plaatsvinden. Daarom is in de jaarcijfers 2016 geen voorziening gevormd voor eventuele verplichtingen die hieruit voortvloeien over voorgaande jaren.

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	12.211.069	1.618.314	1.172.347			15.001.730
- cumulatieve herwaarderingen						0
- cumulatieve afschrijvingen	4.478.319	1.051.907	769.312			6.299.538
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>7.732.750</u>	<u>566.407</u>	<u>403.035</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>8.702.192</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	51.367	0	127.385			178.752
- herwaarderingen						0
- afschrijvingen	374.415	80.871	123.206			578.492
- bijzondere waardeverminderingen						0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	202.414	0	214.051			416.465
.cumulatieve herwaarderingen						0
.cumulatieve afschrijvingen	202.414	0	214.051			416.465
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0					0
cumulatieve herwaarderingen						0
cumulatieve afschrijvingen	0					0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-323.048</u>	<u>-80.871</u>	<u>4.179</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-399.740</u>
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	12.060.022	1.618.314	1.085.681	0	0	14.764.017
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	4.650.320	1.132.778	678.467	0	0	6.461.565
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>7.409.702</u>	<u>485.536</u>	<u>407.214</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>8.302.452</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0-5%	5%	10-33%			

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

11. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	11.728.002	11.464.980
Definitieve index	0	0
Correctie voorgaand jaar	54.426	2.004
Persoonsgebonden en -volgende budgetten	135.234	122.718
Opbrengsten Wmo	348.974	330.248
Totaal	<u>12.266.636</u>	<u>11.919.950</u>

Toelichting:

De correctie voorgaand jaar betreft de volledige toekenning van de overproductie 2015. In de jaarrekening 2015 was voorzichtigheidshalve € 310.000 van de € 364.000 aan overproductie verantwoord.

12. Subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	81.433	90.792
Totaal	<u>81.433</u>	<u>90.792</u>

13. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed)	87.348	76.181
Totaal	<u>87.348</u>	<u>76.181</u>

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

14. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Lonen en salarissen	6.835.585	6.917.207
Sociale lasten	1.105.546	1.041.321
Pensioenpremies	530.568	534.525
Andere personeelskosten:	371.417	210.941
Subtotaal	<u>8.843.116</u>	<u>8.703.994</u>
Personeel niet in loondienst	672.811	474.332
Totaal personeelskosten	<u><u>9.515.927</u></u>	<u><u>9.178.326</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	149	149
	<u>149</u>	<u>149</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:

Correctie PBL uren en vakantieuren van € 137.431 zit in de andere personeelskosten. Daardoor is de grote toename te verklaren. Eind van het jaar zijn de uitzendkosten sterk toegenomen.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

15. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- Materiële vaste activa	578.492	651.972
Totaal afschrijvingen	<u>578.492</u>	<u>651.972</u>
Waarvan nacalculerbare afschrijvingen:		
- Materiële vaste activa	225.965	225.965

Aansluiting afschrijvingen resultatenrekening - vergoeding nacalculerbare afschrijvingslasten

	<u>2016</u>
	€
Totaal afschrijvingslasten resultatenrekening	578.492
waarvan nacalculerbare afschrijvingen	<u>225.965</u>
In het externe budget verwerkte vergoeding voor nacalculerbare afschrijvingslasten:	
- WTZi-vergunningplichtige vaste activa	225.965
- WTZi-meldingsplichtige vaste activa	0
- WMG-gefinancierde vaste activa	0
- Kleinschalige Woonvoorzieningen	0
Totaal vergoeding nacalculerbare afschrijvingslasten	<u>225.965</u>
Aanschafwaarde desbetreffende vaste activa	8.329.270
Cumulatieve afschrijvingslasten desbetreffende vaste activa	3.320.502

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	-63.590
Totaal	<u>0</u>	<u>-63.590</u>

LASTEN

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

16. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	458.998	498.288
Algemene kosten	565.739	649.802
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	403.613	328.784
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	184.142	172.382
- Energiekosten gas	71.123	53.210
- Energiekosten stroom	67.880	99.646
- Energie transport en overig	11.959	23.635
Subtotaal	<u>335.104</u>	<u>348.873</u>
Huur en leasing	325.221	328.151
Vervoerskosten	103.323	98.755
Doorberekende kosten	-6.205	-4.706
Dotaties en vrijval voorzieningen		
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>2.185.793</u></u>	<u><u>2.247.947</u></u>

17. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Rentebaten	3.629	13.134
Subtotaal financiële baten	<u>3.629</u>	<u>13.134</u>
Rentelasten	-321.185	-335.306
Subtotaal financiële lasten	<u>-321.185</u>	<u>-335.306</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-317.556</u></u>	<u><u>-322.172</u></u>

Toelichting:

De algemene kosten zijn afgenomen doordat er minder advieskosten zijn geweest in 2016. De patiënt- en bewonersgebonden kosten zijn toegenomen door doorbelasting zorg cliënten naar een nieuwe onderneming.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

18. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2016 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1	Functionaris (functienaam)	W. de Lege
2	In dienst vanaf (datum)	1-1-2012
3	In dienst tot (datum)	
4	Deeltijdfactor (percentage)	100,00%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld,	117.082
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	0
7	Totaal beloning (5 en 6)	117.082
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar	10.556
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het	0
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>127.638</u>

11	Beloning 2016	126.543
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	II

	Van de Lisdonk M.F.J. Voorzitter RvT	Van Ginneken J.H.M. Lid RvT	Trommelen P.A. Lid RvT	Huijgen-Jacobs N. Lid RvT	
1	Functionaris (functienaam)				
2	In dienst vanaf (datum)	29-3-2010	1-7-2012	29-3-2010	
3	In dienst tot (datum)		42.370		
4	Deeltijdfactor (percentage)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld,	15.000	4.000	10.000	5.000
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	0	0	0	0
7	Totaal beloning (5 en 6)	15.000	4.000	10.000	5.000
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	0	0	724
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar	0	0	0	0
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het	0	0	0	0
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>15.000</u>	<u>4.000</u>	<u>10.000</u>	<u>5.724</u>

11	Beloning 2015	0	0	0	2.000
----	---------------	---	---	---	-------

	K. Vosters Lid RvT	E. Groeneveld Lid RvT	
1	Functionaris (functienaam)		
2	In dienst vanaf (datum)	1-7-2015	
3	In dienst tot (datum)		
4	Deeltijdfactor (percentage)	n.v.t.	
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld,	8.000	0
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	0	0
7	Totaal beloning (5 en 6)	8.000	0
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	0
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar	0	0
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het	0	0

Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>8.000</u>	<u>0</u>
---	--	--------------	----------

11	Beloning 2015	0	0
----	---------------	---	---

De Raad van Toezicht heeft conform de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en jeugdhulp aan Stichting Orion een totaalscore van 8 punten toegekend. De daaruit volgende klasseindeling betreft klasse II. Het honorarium van de bestuurder en de Raad van Toezicht is getoetst aan de nieuwe wetgeving normering topinkomens (WNT). Het honorarium Raad van Bestuur en Raad van Toezicht past binnen de kaders die de WNT stelt. Mevrouw J.H.M. van Ginneken is per 1 januari 2016 afgetreden als lid van de Raad van Toezicht. Aan haar is nog een nabetaaling van de bezoldiging over 2015 uitbetaald.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

19. Honoraria accountant

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2016 en 2015 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	26.650	27.328
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	3.575	0
3 Fiscale advisering	4.066	8.605
4 Niet-controlediensten	633	200
Totaal honoraria accountant	<u>34.924</u>	<u>36.133</u>

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 19.

20 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Orion heeft de jaarrekening 2016 vastgesteld in de vergadering van 30 maart 2017.

De raad van toezicht van de Stichting Orion heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd in de vergadering van 10 april 2017.

21 Statutaire regeling resultaatbestemming

Het behaalde resultaat staat ter vrije beschikking van de Stichting

22 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

23 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met een materiele invloed op onderhavige jaarrekening.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

M.F.J. van de Lisdonk

W.G.

Mevr. N. Huijgen-Jacobs

W.G.

Mevr. E. Groeneveld

W.G.

P.A. Trommelen

W.G.

Mevr. K. Vosters

W.G.

W. de Lege

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Nevenvestigingen

Stichting Orion heeft haar hoofdvestiging aan de Boy Edgarstraat te Rotterdam. Van daaruit worden de woonlocaties en werkplaatsen van de cliënten in Rotterdam Zevenkamp en in Zevenhuizen beheerd.

5.2.2 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.